

М. А. Пожидаєва

**ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ
ТА ФІНАНСОВО-ПРАВОВЕ
РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ**

Монографія

Київ
Юрінком Інтер
2020

УДК 336.717(477)(02)
П46

Рецензенти:

Л. А. Савченко – доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, віце-президент з наукових та юридичних питань Київського міжнародного університету;

Т. А. Латковська – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Чернівецького юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»;

О. В. Кузьменко – доктор юридичних наук, професор, заступник директора Навчально-наукового інституту «Юридичний інститут Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

*Рекомендовано до друку Вченою радою Державного вищого навчального закладу
«Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
(протокол № 7 від 27 лютого 2020 р.)*

Пожидаєва М. А.

П46 Платіжні системи: теоретичні засади та фінансово-правове регулювання в Україні:
монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 348 с.

ISBN 978-966-667-765-8

У монографії обґрунтовані теоретичні засади організації та функціонування платіжних систем в Україні й окреслено фінансово-правове регулювання цих платіжних систем. Розкрито зміст такої фінансово-правової категорії як платіжна система. Розглянуто фінансово-правовий статус та юридичні межі діяльності платіжних систем, а також сучасні питання правового порядку застосування платіжних інструментів. Проаналізовано забезпечення фінансових публічних інтересів у платіжному просторі України в умовах дії міжнародних стандартів, Угоди про Асоціацію з ЄС та основних напрямів реформування вітчизняного законодавства у сфері регулювання платіжних систем і переказу коштів. Сформульовано нові для фінансово-правової науки висновки та пропозиції. Також запропоновано вдосконалення фінансово-правового регулювання відносно у процесі користування платіжними системами.

Монографія буде цікавою широкому колу читачів, зокрема науковцям, викладачам, студентам, юристам, економістам, фахівцям у сфері надання платіжних послуг та всім, хто цікавиться проблемами фінансово-правового регулювання платіжних систем.

УДК 336.717(477)(02)

ISBN 978-966-667-765-8

© Пожидаєва М. А., 2020

© Юрінком Інтер, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	9
 <i>Розділ 1. Загальнотеоретичні засади формування фінансово-правової категорії «платіжна система»</i>	
1.1. Співвідношення понять: «грошова система», «платіжна система», «розрахункова система», «переказ коштів»	11
1.2. Платіжні системи як об'єкт фінансово-правового регулювання	29
1.3. Принципи функціонування платіжних систем	48
1.4. Платіжна система як системне утворення та її організаційно-правова структура	62
Висновки до розділу 1.	85
 <i>Розділ 2. Фінансово-правовий статус і правові межі діяльності платіжних систем</i>	
2. 1. Правове визначення національної платіжної системи в Україні та зарубіжних країнах	89
2.2. Види платіжних систем за законодавством України та міжнародними стандартами.	113
2.3. Організаційно-правові засади платіжної системи виконання бюджетів	134
Висновки до розділу 2.	144
 <i>Розділ 3. Фінансово-правове регулювання платіжних інструментів</i>	
3.1. Правова природа платіжних інструментів та еволюція їх використання	148
3.2. Загальна характеристика окремих електронних платіжних інструментів за законодавством України	171
3.3. Особливості процедури переказу коштів: правові аспекти	195
Висновки до розділу 3.	210
 <i>Розділ 4. Забезпечення фінансових публічних інтересів у платіжному просторі: міжнародні, європейські стандарти і практика в Україні</i>	
4.1. Державний нагляд (оверсайт) платіжних систем: виявлення, попередження ризиків та застосування заходів впливу.	214
4.1.1 Ризик-орієнтований оверсайт платіжних систем.	214

4.1.2. Правові методи оверсайта платіжних систем.	229
4.2. Безпека платежів як вихідна категорія захисту платіжних систем	246
4.3. Захист прав користувачів платіжних систем: наближення законодавства України до стандартів Європейського Союзу	267
Висновки до розділу 4.	288
ВИСНОВКИ	293
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.	308
ДОДАТКИ	341